Baudets Forum: zowel liberaal als conservatief

Posted on 27 mei 2019 by Bart Jan Spruyt

Thierry Baudet publiceerde onlangs een essay over het oeuvre van de Franse schrijver Michel Houellebecq. Dat was een knap essay, maar het leidde in ons vaderland tot panische reacties. Sociaalliberalen van alle partijpolitieke denominaties krijsten om het hardst dat Baudet 'verworvenheden' als abortus, euthanasie en vrouwenrechten ter discussie stelde. Minister Van Engelshoven van D66 meldde op Twitter dat zij boos was – alsof zij de Kamer controleert en de Kamer niet haar.

Ondertussen had Baudet niet meer gedaan dan herinneren aan passages in het oeuvre van Houellebecq waarin de schaduwzijde van de liberale individualisering van onze samenleving aan de orde komt. Zou daar niet iets in zitten?, vroeg Baudet zich hardop af.

Even dom waren de reacties van de politici en journalisten die zeiden dat Baudet nu ook met voorstellen tot beleidsmaatregelen moest komen om al die 'verworvenheden' terug te draaien. In het programma van Forum voor Democratie, en in tal van interviews en andere publieke uitlatingen van Baudet, worden de bestaande wettelijke regelingen voor abortus en euthanasie juist verdedigd. Een oproep tot een serieus debat en bezinning kan blijkbaar niet in een samenleving die denkt dat alle gesignaleerde problemen onmiddellijk met politieke oplossingen moeten worden gepareerd. Alsof de politiek per definitie een deel van de oplossing is, in plaats van het probleem.

Sociaalliberale vooroordelen

De ontvangst van Baudets essay in de Nederlandse politiek en media riep herinneringen op aan het recente pleidooi van Paul Cliteur, hoogleraar rechten in Leiden en aanstaand senator voor Forum voor Democratie, voor een nieuwe zuil: een zuil met instituties die niet gevangen zitten in het sociaalliberale vooroordeel.

De noodzaak daarvan werd mij onlangs weer duidelijk. Op het vliegveld van Rome,

op weg naar huis, kwam ik erachter dat ik het boek dat ik aan het lezen was, niet in mijn handbagage maar in mijn koffer had gestopt. Om te voorkomen dat ik in het vliegtuig twee uur lang voor mezelf uit moest gaan zitten staren, kocht ik in een kiosk nog snel twee kranten: de Frankfurter Allgemeine en de Süddeutsche Zeitung. Mij was helemaal links achterin het vliegtuig het meest krappe stoeltje toegewezen, en het vereiste dus enige acrobatiek om die kranten open te vouwen en te lezen. Maar het was zeer de moeite waard, en ik vroeg mij af waarom wij in Nederland zulke kranten niet (meer) hebben.

Weldadig was alleen al de grote hoeveelheden tekst en de kleine foto's. In Nederland bestaan de voorpagina's van kranten vooral uit foto's en ankeilers, hier staat gewoon het belangrijkste nieuws op de voorpagina. Maar meer dan dat trof mij de evenwichtigheid van de verslaggeving. Beide kranten besteedden uitgebreid aandacht aan een rapport waarin werd voorspeld dat het aantal kerkgangers in Duitsland de komende decennia zou halveren en de inkomsten ook. Dat nieuws werd rustig gebracht, met intelligente analyses, waarin ook mensen aan het woord kwamen die uitlegden waarom die toekomstige verhoudingen ook een kans voor de Duitse kerk vormden.

Kranten verplat

Zulke krantenjournalistiek bestaat in Nederland dus niet meer. Volkskrant en NRC zijn gepopulariseerd en verplat, en wat misschien nog wel het ergste is: al die kranten ventileren zo ongeveer dezelfde mening. Toenmalig EO-voorzitter Henk Hagoort heeft eens gezegd dat alle omroepen 'veertien keer de Volkskrant' zijn. De eentonigheid van deze progressieve bias geldt eigenlijk alle media, op de Telegraaf en de confessionele pers na. Maar daar gaan we de oorlog niet mee winnen.

Paul Cliteur

Ik was daarom niet verrast toen ik las dat Paul Cliteur van mening is dat Forum voor Democratie een 'nieuwe zuil' moet gaan bouwen. Forum is meer dan een politieke partij, zei hij, het is ook een 'culturele beweging' en heeft daarom een nieuwe omroep, andere kranten, andere debatruimtes nodig. Ook aan de universiteiten moet volgens Cliteur 'veel gebeuren'.

Het is opmerkelijk dat een liberaal de opbouw van een 'compleet nieuwe zuil' bepleit. Maar hij heeft natuurlijk gelijk. De instituties die Cliteur noemt – de media

en de debatcentra en het onderwijs – zijn alle doortrokken van een sociaalliberale eenvormigheid die weinig serieuze ruimte aan afwijkende meningen biedt.

Een nieuwe kwaliteitskrant?

Het zou ook mij dus een lief ding waard zijn wanneer er in Nederland weer een kwaliteitskrant zou komen, waarin niet van alle pagina's het activisme en de morele verontwaardiging spat. Wanneer er debatcentra zouden komen waarin een debat meer is dan een kooigevecht en een 'rechtse' meneer of mevrouw meer dan een excuusconservatief. Wanneer er scholen en universiteiten zouden komen die iets meer te bieden zouden hebben dan een inwijding in het gelijkheidsdenken.

Alleen vraag ik me af of dat kan gebeuren onder de vlag van Forum. Voor een nieuwe 'zuil' lijkt mij overeenstemming op alle belangrijke hoofdpunten geen overbodige luxe, en daar schijnt het bij Forum nogal aan te schorten. Ik doel hier niet op het conflict tussen Thierry Baudet en Henk Otten – al was dat ook een richtingenstrijd – maar op wat ik las over de lezing die de Tsjechische oud-president Vaclav Klaus op een bijeenkomst van Forum heeft gehouden. Hij behandelde de vraag of er een Europese renaissance mogelijk is, en maakte in dat verband ook kritische opmerkingen over 'genderisme en feminisme': de aanval op het gezin, op 'de evidente en al eeuwen niet bediscussieerde verschillen tussen de seksen', op de 'normaliteit'.

Daarmee zei Klaus dingen die iedere conservatief vindt. Maar bij de borrel na afloop namen velen, volgens de verslagen, snel en nadrukkelijk afstand van deze opvattingen. Forum is deels conservatief, deels liberaal à la Pim Fortuyn: verdediger van progressieve vrijheden die door migratie zouden worden bedreigd. En dat laatste heet in Nederland ook conservatief, maar is het niet.

Zolang Forum een verdeeld huis is, wordt het nooit wat met die nieuwe zuil van Cliteur. Hoe spijtig dat ook is. Want de discussie die Baudet wil voeren, die moet er toch echt komen, en de bestaande media bieden daar geen geschikt podium voor.